

De ontwikkeling van de onderzoekende houding van leerkrachten basisonderwijs binnen leernetwerken

Citation for published version (APA):

Borst-Jeurissen, S., Vrieling-Teunter, E., Wopereis, I., & Bakx, A. (2018). *De ontwikkeling van de onderzoekende houding van leerkrachten basisonderwijs binnen leernetwerken*. Poster session presented at Onderwijs Research Dagen, Nijmegen, Netherlands.

Document status and date:

Published: 01/01/2018

Document Version:

Peer reviewed version

Document license:

CC BY

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

<https://www.ou.nl/taverne-agreement>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

pure-support@ou.nl

providing details and we will investigate your claim.

Downloaded from <https://research.ou.nl/> on date: 05 May. 2023

Open Universiteit
www.ou.nl

De ontwikkeling van de onderzoekende houding van leerkrachten basisonderwijs binnen leernetwerken

Sonja Borst-Jeurissen, Emmy Vrieling-Teunter (Open Universiteit), Iwan Wopereis (Open Universiteit), Anouke Bakx (Fontys)

Context en doelstellingen

- Een **leernetwerk** wordt gevormd door mensen die relaties met elkaar onderhouden, waarbij een gedeelde identiteit ontstaat rondom een thema waarover informatie wordt uitgewisseld, problemen worden opgelost en kennis wordt gecreëerd¹.
- Deelnemen aan leernetwerken draagt significant bij aan de professionaliteit van leraren².
- Deelnemen aan leernetwerken wordt gezien als mogelijke stimulans voor de **onderzoekende houding** wat een belangrijke eigenschap van de leraar is³.
- Iselinge Hogeschool faciliteert leernetwerken (de Academische Werkplaats of AW) waarin leerkrachten basisonderwijs samen met lerarenopleiders, studenten en onderzoekers werken aan oplossingen voor praktijkproblemen door het uitvoeren van gezamenlijk onderzoek. Fontys faciliteert een leernetwerk (POINT) waarin leerkrachten basisonderwijs ondersteund worden (individueel) onderzoek te doen in de eigen praktijk.

Doelen van dit onderzoek:

- Kenmerken en stimulansen van de onderzoekende houding worden in beeld gebracht door de ontwikkeling ervan te volgen onder leerkrachten;
- Het vergelijken van de onderzoekende houding van de AW netwerken en POINT van biedt de mogelijkheid de inzichten verder te vergroten;
- Door het relateren van de onderzoekende houding aan de sociale configuratie⁴ van de AW netwerken kan informatie verkregen worden ten behoeve van de facilitering van leernetwerken.

Onderzoeksvragen

Hoe ontwikkelt zich de onderzoekende houding van leerkrachten basisonderwijs die worden gefaciliteerd in het doen van onderzoek in een leernetwerk?

- Hoe ontwikkelt zich de onderzoekende houding van leerkrachten die deelnemen aan de Academische Werkplaats gedurende twee jaar?
- Welke relaties zijn zichtbaar met de sociale configuratie van het netwerk?
- Welke verschillen zijn er tussen de ontwikkeling van de onderzoekende houding van leerkrachten van de Academische Werkplaats en de leerkrachten van het netwerk van POINT?

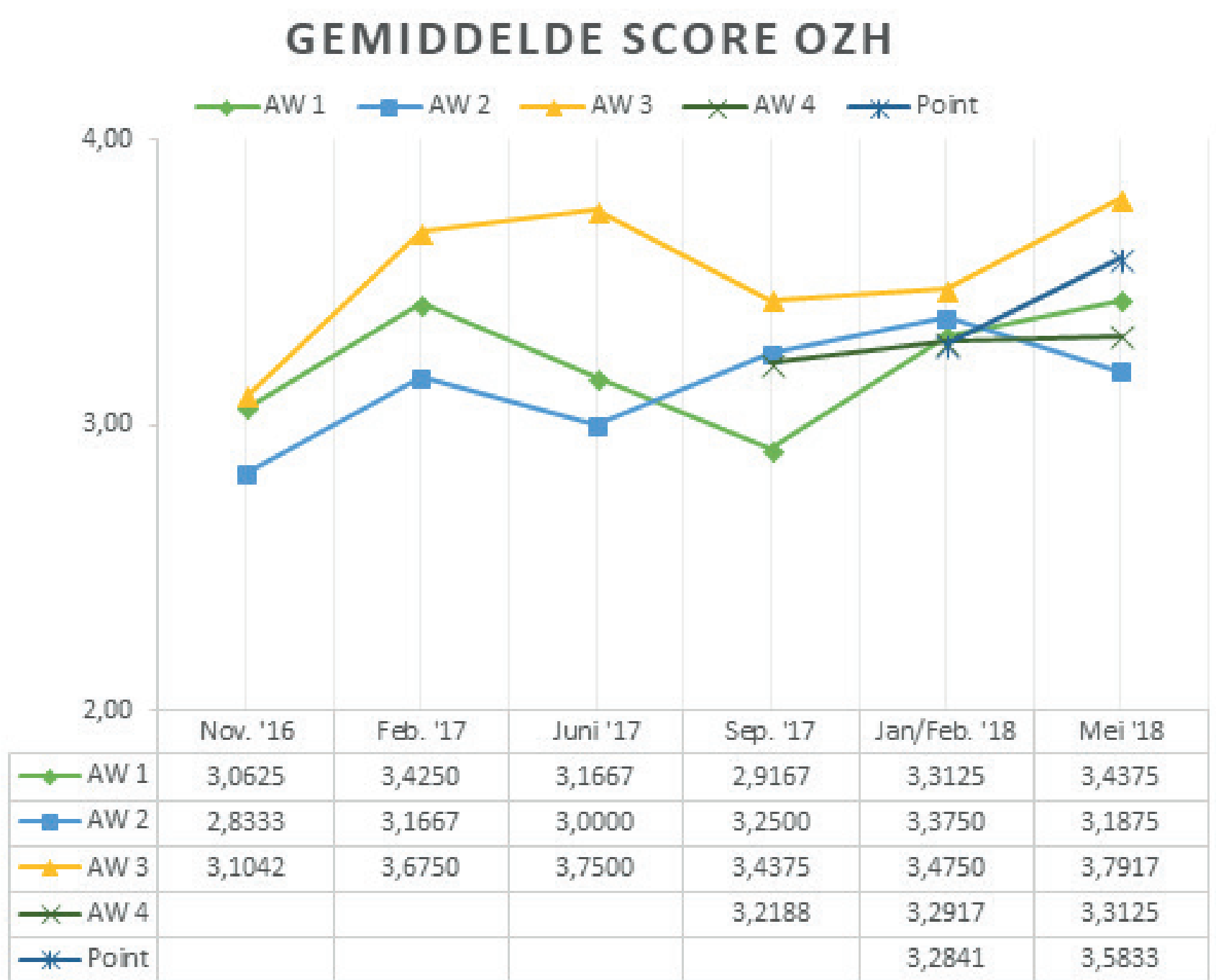
Onderzoeksdesign

- De leernetwerken AW (N=23) worden gedurende twee jaar gevolgd;
- Er is zes keer de Vragenlijst Onderzoekende houding (OZH)³ afgenomen, leernetwerk POINT (N=11) wordt vanaf medio 2018 meegenomen in deze afnames;
- Er is vier keer de Vragenlijst Dimensies van Sociaal Lerén (DSL)⁴ afgenomen;
- Alle maandelijkse bijeenkomsten zijn opgenomen (audio) en getranscribeerd;
- Na iedere bijeenkomst zijn reflectievragen afgenomen;
- De transcripties en reflectieve vragen zullen worden gecodeerd n.a.v. kijkpunten van de DSL en kenmerken van OZH;
- Interviews met stakeholders zullen worden afgenomen.

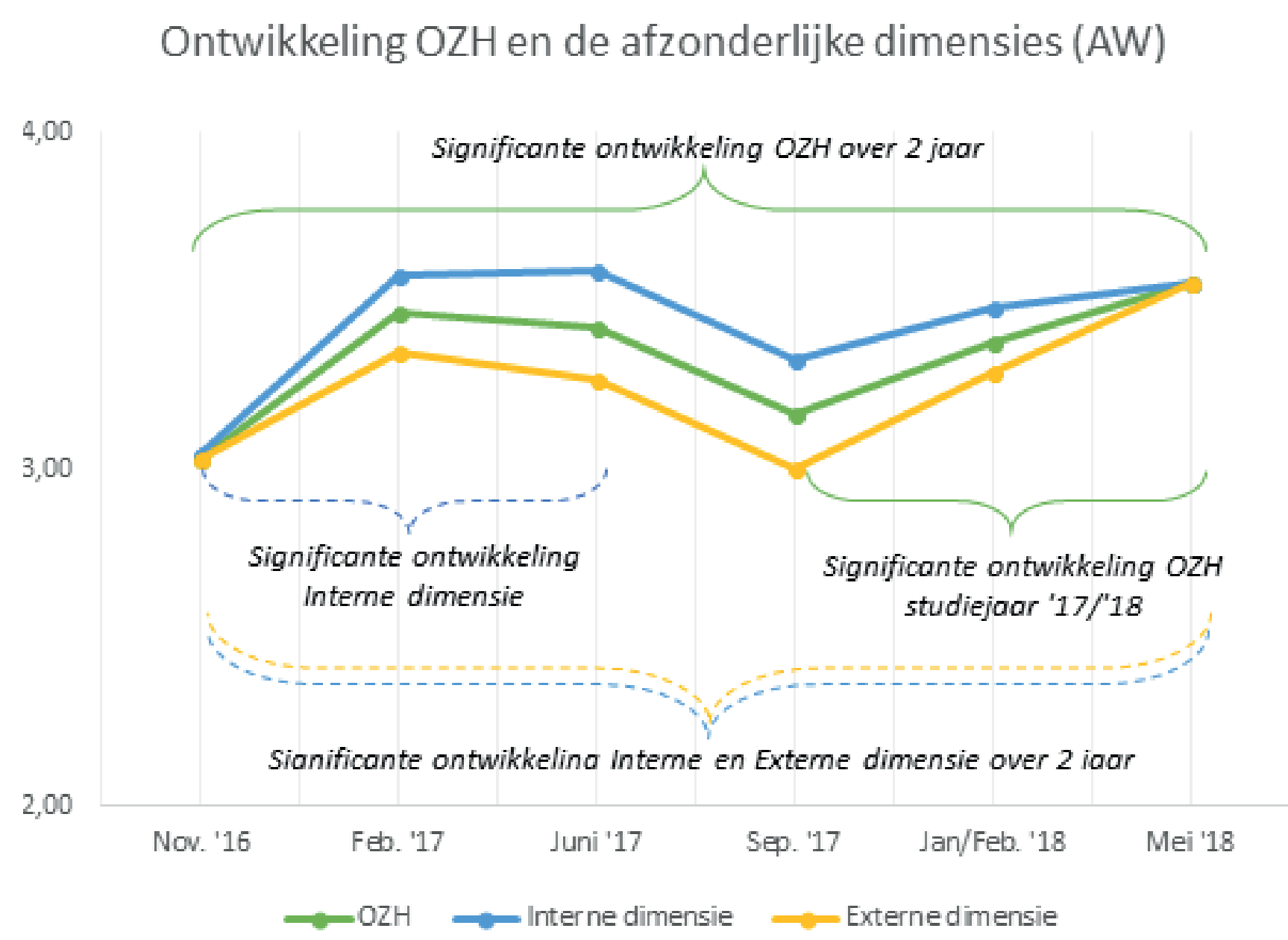
Tabel 1
Overzicht van de onderzoeksactiviteiten gedurende twee jaar

TWEELJARIGE MIXED-METHODS LONGITUDINAALSTUDIE			
Studiejaar 2016/2017		Doorlopend:	Studiejaar 2017/2018
BEGIN	Start 3 AW netwerken	Audio-opnames van de maandelijkse bijeenkomsten	Start 4 ^e AW netwerk en vervolg van activiteiten voor 3 AW netwerken
	November '16		September '17
MEDIO	Afname OZH	Afname reflectieve vragenlijst na iedere bijeenkomst	Afname OZH
	Februari '17		Start deelname POINT (alleen OZH)
EIND	Afname OZH	Afname DSL (AW)	Afname OZH (POINT)
	Afname DSL		Afname DSL (AW)
	Juni '17	Afname OZH (AW)	Februari '18
	Afname OZH		Afname OZH (AW)
	Afname DSL	Mei '18	Afname OZH (AW + POINT)
			Afname DSL (AW)
		Interviews met leerkrachten en projectleiders (AW + POINT)	Juni '18
			Interviews met leerkrachten en projectleiders (AW + POINT)

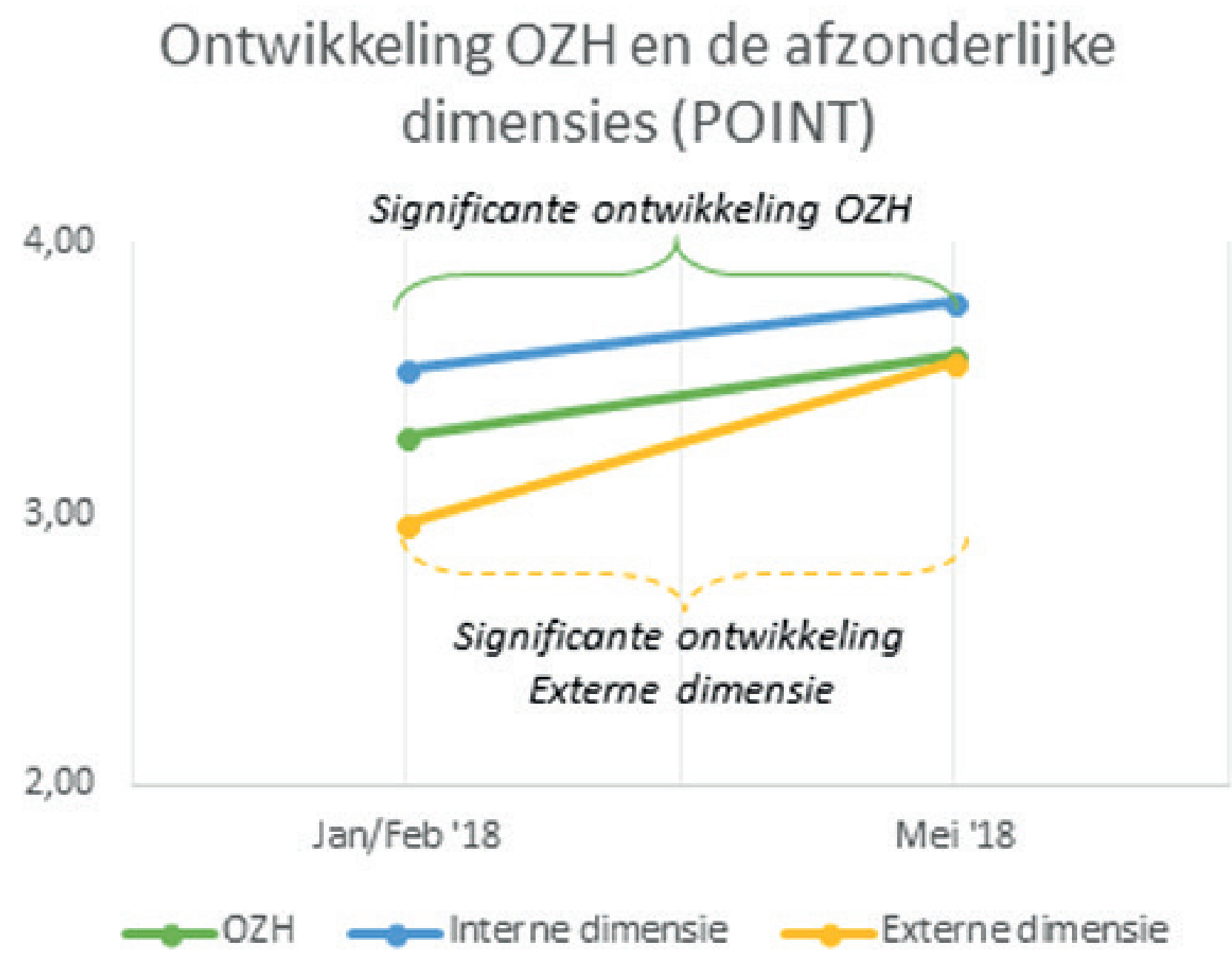
Resultaten

Figuur 1 Overzicht van de scores per afname moment onderverdeeld in de verschillende netwerken

Figuur 2 De ontwikkeling van de OZH van de AW netwerken samen, met hierbij significante ontwikkelmomenten aangegeven

Figuur 3 De ontwikkeling van de OZH van het POINT netwerk met hierbij significante ontwikkelingen aangegeven

Toelichting bij figuren

Voorlopige resultaten van de analyses van de OZH-afnames.

- De ontwikkeling van de OZH varieert per netwerk (Figuur 1)
- De ontwikkeling gedurende twee jaar van de OZH van de AW netwerken samen is significant (Figuur 2);
  - Ontwikkeling van de OZH binnen studiejaar 2017/2018 is significant;
  - Ontwikkeling van de Interne dimensie studiejaar 2016/2017 is significant;
  - Ontwikkeling van de Interne dimensie over twee jaar is significant;
  - Ontwikkeling van de Externe dimensie over twee jaar is significant;
- De ontwikkeling van de OZH van POINT is significant (Figuur 3);
  - De ontwikkeling van de Externe dimensie is significant;
- Verschillen tussen de metingen van de AW netwerken samen en POINT zijn niet significant.

Conclusies

Hoe ontwikkelt zich de onderzoekende houding van leerkrachten basisonderwijs die worden gefaciliteerd in het doen van onderzoek in een leernetwerk?

- Het deelnemen aan onderzoek in netwerken heeft een positieve invloed op de onderzoekende houding van leerkrachten basisonderwijs;
- Zowel de interne dimensie gericht op reflectie, als de externe dimensie gericht op kennisselectie ontwikkelen zich, over twee jaar gemeten, positief;
- De interne dimensie laat binnen het eerste jaar afzonderlijk ook een significante ontwikkeling zien en lijkt daarmee sneller te stimuleren dan de externe dimensie. Dit zal met behulp van de kwalitatieve data verder worden onderzocht.

Welke verschillen zijn er tussen de ontwikkeling van de onderzoekende houding van leerkrachten van de AW en de leerkrachten van het netwerk van POINT?

- De verschillen in werkwijze van de netwerken leidt niet tot significante verschillen in de ontwikkeling van de OZH;
- Zowel gezamenlijk onderzoek doen binnen een netwerk (AW) als ondersteund worden in een netwerk om individueel onderzoek te doen (POINT) zijn stimulansen voor de OZH.

Welke relaties zijn zichtbaar met de sociale configuratie van het netwerk?

- De ontwikkeling van de OZH verloopt niet lineair. Er zal onderzocht worden of dit gerelateerd is aan veranderingen in de sociale configuratie van de netwerken. Deze analyses zijn nog in behandeling;

Stelling: Alle leerkrachten basisonderwijs moeten gefaciliteerd worden in deelname aan leernetwerken.

IselingeHogeschool
volledig, deeltijd en academische pabo

Open Universiteit
www.ou.nl

- Wenger, E., Trayner, B., & Laat, M. (2011). Promoting and assessing value creation in communities and networks: A conceptual framework.
- Willemsse, T. M., Boei, F., & Pillen, M. (2016). Fostering teacher educators' professional development on practice-based research through communities of inquiry. *Vocations and Learning*, 9(1), 85-110.
- Meijer, M., Geijssels, F., Kuijpers, M., Boei, F., & Vrieling, E. (2016). Exploring teachers' inquiry-based attitude. *Teaching in Higher Education*, 21(1), 64-78. doi: 10.1080/13562517.2015.1115970
- Vrieling, E., Van den Beemt, A., & De Laat, M. (2015). What's in a name: Dimensions of social learning in teacher groups. *Teachers and Teaching*, 22(3), 273-292. doi: 10.1080/13540602.2015.1058588

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met:
Sonja Borst-Jeurissen
sonjaborst80@gmail.com